

Till:

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
annika.lofgren@regeringskansliet.se

REMISSVAR STYRMEDEL FÖR ATT FÖREBYGGA UPPKOMST AV AVFALL I SYFTE ATT FRÄMJA EN CIRKULÄR EKONOMI, DIR. 2016:3

M2017/00779/KE

Inledning

HSB har beretts möjlighet att yttra sig om utredningen ”Styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, Dir. 2016:3”

HSB konstaterar att utredningens uppdrag har varit att fokusera på konsumentprodukter och anser att detta fokus är för snävt för att driva mot en cirkulär ekonomi som helhet. Vårt svar är av övergripande karaktär och vi tar därmed inte ställning till alla förslagen.

HSB har som ett av sina strategiska fokusområden ökad resurseffektivitet och vill därför verka för regelverk som främjar detta fokusområde, samt EUs och Sveriges återvinningsmål om att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annan materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall ska vara minst 70 viktprocent senast år 2020.

HSB konstaterar att Boverket, i den nyligen publicerade ”Miljöindikatorer för bygg- och fastighetssektorn”, visar att bygg- och fastighetssektorn står för 33 procent av mängden genererat avfall i Sverige och att sektorn därför är en viktig aktör för att främja en cirkulär ekonomi.

I Sverige har bygg- och fastighetsbranschen, inom ramen för det nu avvecklade Kretsloppsrådet, utvecklat och kommit överens om ”Riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning” som en branschnorm. Riktlinjerna, som idag förvaltas av Sveriges Byggindustrier, innehåller branschnormerande texter för följande moment:

- Materialinventering inför rivning samt upphandling av inventeringen
- Återanvändning, källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid rivning och byggproduktion

HSB hänvisar idag vid upphandling av byggtreprenader till dessa riktlinjer och deltar även vid utveckling av dessa riktlinjer.

HSB anser, dessa riktlinjer till trots, att det finns potential att återanvända och materialåtervinna större volymer bygg- och rivningsavfall. Idag saknas tydliga incitament i form av prissignaler

för ökad återanvändning och materialåtervinning. Som Naturvårdsverket konstaterat upplevs det idag som dyrare att källsortera och materialåtervinna avfallet än att skicka det osorterat till förbränning och deponering. Anledningen är att det saknas tydliga incitament att sortera vid källan eftersom det inte är någon märkbar skillnad att lämna in sorterat och osorterat till mottagningsanläggningarna.

HSB anser att utvecklingen mot en ekonomi där resursanvändningen är effektiv, med sikte mot att recirkulera och att förebygga uppkomsten av avfall och har betydande miljömässiga, ekonomiska och sociala vinster. HSB anser att nya affärsmöjligheter kommer uppstå och som möjliggör tillväxt och arbetstillfällen i en cirkulära ekonomi.

Yttrande

Övergripande synpunkter

- HSB anser det är olyckligt att utredningen inte hade i uppgift att föreslå styrmedel för att redan i produkters design och produktionsfas förbereda materialen för materialåtervinning. Det kan handla kriterier gällande design för materialåtervinning och demonterbarhet och ökad standardisering för att underlätta återvinning.
- HSB anser att Sverige ska verka för att EU-kommissionen i arbetet med direktivet om ekodesign fördjupar arbetet med att främja produkter som går att reparera, uppgradera och materialåtervinna.
- HSB delar utredningens bedömning att en bred skatteväxling för att stimulera en mer cirkulär ekonomi kan ge flera samhällsekonomiska fördelar och bör utgöra en väsentlig del av en eventuell större skattereform som även förenar aspekter så som sysselsättning och integration.
- HSB delar även utredningens bedömning att Sverige bör verka för att EU:s regelverk på skatteområdet utformas för att stödja unionens höga ambitioner vad gäller resurseffektivitet, cirkulär ekonomi och minskad klimatpåverkan.
- HSB konstaterar att flera myndigheter framför att det finns kemikalier i samhället vars egenskaper, spridning och effekter mer eller mindre är okända, och som med ny kunskap kommer att kräva insatser från samhällets sida eftersom de förorsakar skada. För att ytterligare säkerställa cirkulära, resurseffektiva och giffria kretslopp behöver det ske en skärpning och utveckling av EU:s kemikalierregler bl.a med möjligt att bedöma och pröva grupper av ämnen med liknande inneboende egenskaper, kemisk struktur eller användningsområde.
- HSB anser att regeringen i Sverige och inom EU bör arbeta med sambandet mellan farliga kemiska ämnen, produkt- och avfallslagstiftning.

Förslaget om att tillsätta en tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi

- HSB ser positivt på förslaget om inrättande av en delegation för cirkulär ekonomi och att denna inrättas under Näringsdepartementet och därmed på en strategisk nivå kopplas till näringspolitiken. Samverkan mellan stat, näringsliv, regioner, kommuner, forskning och civilsamhälle är här avgörande.
- HSB vill betona att delegationens uppdrag inte enbart kan fokuseras konsumentprodukter och hushållens materialflöden. Åtgärder för en cirkulär ekonomi måste främst fokusera på de stora materialflöden som finns inom industrin och bygg- och fastighetssektorn. Den föreslagna delegationen bör få till uppgift till att prioritera

identifiering av möjligheter, samt regelrelaterade hinder och trösklar, för att öka återanvändning och materialåtervinning inom bygg- och fastighetssektorn.

Förslaget om att öka tillgängligheten till bilpooler

- HSB tillstyrker utveckling av lagstadgade kriterier för bilpool och att bilpooler ges möjlighet att ansöka hos Transportstyrelsen om att fordon som uppfyller kriterierna registreras som allmänt tillgängliga bilpoolsfordon i trafikregistret.
- HSB tillstyrker även att kommuner ges möjlighet att genom lokala trafikföreskrifter avsätta gatumark som bilpoolsparkering.
- HSB tror att dessa åtgärder kan vara en del i att öka antalet poolbilar i närhet till bostäder och underlätta bostadsbyggande och samhällsplanering för hållbara städer.

Förslag om att underlätta för hushållen att förebygga avfall

- HSB tillstyrker att kommunens avfallsförebyggande roll ska förtydligas och att kommuner ges skyldighet att dels informera kommuninvånarna om hur de kan vidta avfallsförebyggande åtgärder, dels vidta åtgärder för att underlätta för hushåll att minska mängden avfall, genom att möjliggöra för insamling av återanvändbara produkter.
- HSB menar dock att kommunerna bör utveckla affärsmodeller och finansiera åtgärder för att förebygga hushållsavfall med bibehållen renhållningsavgift.

Förslag om stärkt förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnathandel och delning

- HSB tillstyrker förslaget att berörda myndigheter får i uppdrag att ta fram kriterier för när material och produkter inte är lämpliga att återbruka eller materialåtervinna. Återanvänd gärna kriteriemodellen som används i bygg- och fastighetssektorns miljöbedömningssystem.

Frågor kan ställas till ansvarig tjänsteman:
Magnus Ulaner, Miljöchef, magnus.ulaner@hsb.se

Stockholm den 28 juni 2017

Anders Lago

Förbundsordförande HSB